

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00' sáng thứ Sáu ngày 08/07/2022.

NỘI DUNG HỌC TẬP ĐỀ TÀI 939

“LÃO SƯ CÀNG GIÀ CÀNG QUÝ”

Trong các nghề nghiệp thông thường ở thế gian như viễn thông, hàng hải, địa chất, người đến tuổi về hưu, càng già thì năng lực càng sụt giảm. Hòa Thượng nói: **“Trong thế pháp, trong mọi nghề nghiệp, khi đến một độ tuổi nhất định nào đó thì ai cũng phải về hưu, thậm chí kể cả nghề nhà giáo cũng vậy. Đây là một sự sai lầm vì trong nghề nhà giáo, lão sư càng thâm niên, càng lớn tuổi càng tốt. Thời xưa của chúng ta, chỉ nghề dạy học không có nghỉ hưu vì Thầy giáo càng già thì kinh nghiệm càng phong phú, trải nghiệm sống có bề dày, Thầy càng già thì cảnh giới khế nhập càng cao, có thể truyền đạt cho học trò rất nhiều”.**

Thầy giáo trẻ mới ra trường chưa có kinh nghiệm, chưa có trải nghiệm thì chắc chắn có nhiều sai sót. Thầy giáo càng già thì kinh nghiệm sống ngày càng phong phú, có thể truyền đạt cho học trò tốt hơn. Ở bất cứ nghề nghiệp nào, người đến tuổi già thì đều phải về hưu, duy chỉ có nghề dạy học thì người càng già càng quý báu.

Hòa Thượng nói: **“Người chân thật đạt đến sự thuần thực trong chuyên môn đều ở tuổi xế chiều. Trong tuyệt đại đa số, người sau 70 tuổi mới chân thật thành thực, chín muồi trong nghề nghiệp, chuyên môn”.** Chúng ta có thể nhìn thấy điều này trong lịch sử.

Chúng ta phải hiểu rõ: Thầy giáo thế gian và Thầy giáo xuất thế gian hoàn toàn khác nhau. Thầy giáo dạy kiến thức thế gian hoàn toàn khác với Thầy giáo truyền dạy đạo đức văn hóa truyền thống. Theo kinh nghiệm của chúng ta, các vị Thầy ở thế gian dù có thâm niên, có tuổi tác nhưng không dạy được văn hóa truyền thống vì họ cứ chấp chặt vào kiến thức thế gian, cho rằng những kiến thức đó là đúng. Họ không thừa nhận, không tiếp nhận giáo huấn của Thánh Hiền. Khi bước vào môi trường văn hóa truyền thống, những Thầy Cô giáo càng thâm niên ở thế gian thì chướng ngại càng lớn vì họ không thể đem kiến thức học thuật thế gian vào môi trường văn hóa truyền thống. Những người có thâm niên ở thế gian tuy không nói ra nhưng trong tâm của họ cho rằng giáo huấn của Thánh Hiền lỗi thời, lạc hậu. Thật ra, cái mà họ cho là **“lỗi thời, lạc hậu”** không có tác dụng phụ. Cái gọi là **“hiện đại, hợp thời”** thì tác dụng phụ rầy đầy, không có trật tự, không có lễ lới, không có khuôn phép, chỉ hành xử theo tập khí phiền não

của bản thân. Chúng ta phải phản tỉnh! Chúng ta cần biết phân định rõ ràng: **Kiến thức thế gian chỉ là vọng tưởng, kiến thức Thánh Hiền từ tâm thanh tịnh mới có thể dẫn đạo người khác.**

Hòa Thượng nói: **“Chúng ta phải tích cực bồi dưỡng sự chất của một người Thầy văn hóa truyền thống”**. Cho nên chúng ta phải đặc biệt chú ý đến giáo dục sự chất! Tư cách, chuẩn mực của một người Thầy văn hóa truyền thống hoàn toàn khác. Tư chất của một Thầy giáo văn hóa truyền thống rất quan trọng. Nếu người Thầy không nỗ lực, chỉ cần một ngày chệnh mảng không nỗ lực thì mất tư cách. Có người nói **“làm Thầy giáo văn hóa truyền thống khó quá!”** cho nên họ rút lui. Thật đau lòng! Chúng ta phải là sự chuẩn mực. Nếu không chuẩn mực thì không thể làm Thầy giáo văn hóa truyền thống.

Chúng ta phải hoàn thiện bản thân trong một lĩnh vực chuyên môn nào đó, ngoài ra cũng phải biết tất cả các lĩnh vực khác. Ngày ngày chúng ta phải tiến bộ! Từng giờ, từng phút, từng giây, chúng ta phải tiến bộ! Người ta cứ **“tự dĩ vi thị”**, tự cho mình là đúng. Đó là điều hết sức đau lòng! Người xưa dạy: **“Học, học nữa, học mãi. Sống đến già, học đến già”**. Chúng ta phải không ngừng học tập, học đến lúc chết, học để hoàn thiện chính mình, học để nâng cao giá trị của chính mình, từ đó truyền dạy cho người sau.

Hòa Thượng nói: **“Lão sư càng già thì càng quý báu! Đối với thế gian càng quý báu, xuất thế gian càng quý báu hơn”**. Thầy giáo xuất thế gian phải có quá trình dày tu tập mới nhìn được thấu. Họ đối với mọi thứ đều đã có kinh nghiệm cho nên sẽ tan nhạt được mọi thế tình, tan nhạt được nhiều hơn. Cho nên người tuổi tác càng già thì tiến bộ càng nhanh, chính mình có sự cảnh giác cao độ, biết được **“vạn ban tương bất khứ, duy hữu nghiệp tùy thân”**. Chúng ta không mang theo được bất cứ thứ gì, chỉ có nghiệp theo mình mà thôi.

Người nhìn được thấu, biết được tất cả **“danh vọng lợi dưỡng”**, **“năm dục sáu trần”**, **“tham sân si mạn”** đều là giả thì có mức độ tan nhạt rất cao. Người trẻ thấy cái gì cũng là thật nên không thể tan nhạt được. Tôi đã gần 60 tuổi, muốn làm rất nhiều việc lợi ích chúng sinh nhưng **“lực bất tòng tâm”**. Khi hiểu được rõ ràng rằng danh vọng địa vị, tất cả đều là phù du, chúng ta không mang theo được bất cứ thứ gì thì chúng ta càng tan nhạt được nhiều hơn.

Tôi giật mình khi nghe họ nói họ học theo một minh sư 30 tuổi ở miền Tây. Người xuất thế gian, nếu 30 tuổi thì thời gian đi học, sự trải nghiệm, sự tu tập được bao nhiêu năm? Họ phải là minh sư từ 1 tuổi thì chúng ta mới tin cậy được họ khi họ 30 tuổi! Có ai là minh sư từ lúc 1 tuổi không? Cho nên chúng ta phải hết sức minh tường, không được hồ đồ!

Người chưa yêu ngày nào mà giảng đến đề tài về tâm lý lứa đôi, tình yêu lứa đôi thì không thể có trải nghiệm thật để nói. Người có trải nghiệm yêu **“lên bờ xuống ruộng”** mà còn chưa thật hiểu về tình

yêu. Cách đây đã lâu, tôi gặp một ông cụ 70 tuổi, tướng người quắc thước, tu hành nhiều năm. Một lần cụ đến chỗ chúng tôi mua 2 xâu chuỗi về niệm Phật. Cụ mua cho mình một xâu chuỗi, mua cho cụ bà một xâu chuỗi. Cụ ông nói rằng cụ bà ở nhà ngồi nghe pháp rất nghiêm túc, nghe nhiều lần bộ 4 đĩa “**Tư Lương Tịnh Độ**” của Hòa Thượng Tịnh Không. Cụ ông nói với cụ bà: “*Em có biết không, 40 năm qua anh sống với em mà anh không biết em là ai*”. Một lão nhân 70 tuổi mà nói như vậy, ý của cụ là “*sao mà phúc tạp quá!*”.

Người có trải nghiệm sống mới có cái nhìn xa. Người chưa có trải nghiệm sống thì cái nhìn rất cận cợt. Cho nên Lão sư càng già càng quý. Ở thế gian, Thầy giáo đến tuổi hưu thì phải về hưu. Hòa Thượng nói việc này là sai lầm vì lão sư càng già thì kinh nghiệm càng phong phú.

Hòa Thượng nói: “*Thời xưa, người làm Thầy giáo đa phần có đời sống rất thanh đạm, thậm chí cả 3 bữa ăn hàng ngày đều rất đơn giản nhưng các Thầy đều rất nhiệt tâm đối với học trò. Khi học trò thành tựu, học trò đỗ đạt Trạng nguyên hoặc Tể tướng thì đây là danh dự của Lão sư, đây là thành tựu của Lão sư. Người học trò xưa luôn luôn biết tri ân báo ân. Khi có được thành tựu, việc đầu tiên họ làm là quay về tri ân Tổ tiên, tri ân Cha Mẹ, tri ân Lão sư. Lão sư rất nhiệt tâm dạy bảo cho nên học trò mới có thành tựu. Học trò bái tạ Thầy Cô giáo mầm non, Thầy Cô giáo dạy cấp 1 vì những Thầy Cô giáo mầm non, Thầy Cô giáo dạy cấp 1 giúp học trò hình thành tính cách, đặt nền móng vững chắc*”.

Người làm Giáo viên mầm non vô cùng quan trọng. Người xưa nói: “**Tiên nhập vi chủ**”. Cái gì vào trước sẽ làm chủ. Khi chúng ta giúp trẻ mầm non hình thành tính cách chuẩn mực, những tính cách đó sẽ lớn dần theo năm tháng. Việc hình thành và thay đổi tính cách con người vô cùng quan trọng.

- **Giai đoạn thứ nhất (trẻ từ 1 đến 3 tuổi) gọi là giai đoạn “Ấu Niên Dưỡng Tánh”**: Cha Mẹ phải dưỡng tánh, dưỡng sự thuần lương của con trẻ.
- **Giai đoạn thứ hai (trẻ từ 4 đến 12 tuổi) gọi là giai đoạn “Đông Niên Dưỡng Chánh”**: Cha Mẹ phải dưỡng chánh, giữ sự thuần thiện, thuần tịnh của con cái. Nhưng hiện nay, Cha Mẹ tùy tiện cho các con tiếp xúc với sát đạo dâm vọng. Trong các trò chơi và các game ảo đó có đầy đủ sát đạo dâm vọng, chúng giết người, thành vợ thành chồng, có thể gia nhập các băng nhóm không chướng ngại, có địa vị cao, địa vị xã hội lẫm liệt.
- **Giai đoạn thứ ba (người từ 13 đến 30 tuổi) gọi là giai đoạn “Thiếu Niên Dưỡng Chí”**. Thầy Cô giáo phải dạy học trò chí tiên thủ.
- **Giai đoạn thứ tư (người sau 30 tuổi) gọi là giai đoạn “Thành Niên Dưỡng Đức”**: Thầy Cô dạy bảo, dưỡng đức cho chúng ta chứ không phải chúng ta tự nhiên mà có được. Thích Ca Mâu Ni

Phật cũng là Thầy, Khổng Lão Phu Tử cũng là Thầy. Chúng ta nhìn vào các Ngài mới biết cách làm thế nào để dưỡng đức.

Hòa Thượng nói: **“Học trò có thành tựu quay về bái Giáo viên mầm non, bái Giáo viên tiểu học vì nhờ ân đức của Thầy Cô mà cái gốc của học trò được tài bồi. Xã hội ngày trước không giống như xã hội ngày nay. Người xưa có đạo lý rất rõ ràng cho nên học trò luôn luôn biết tri ân báo ân. Người chân thật là thiện tri thức thì nhất định không tham danh vọng lợi dưỡng, tan nhạt danh vọng lợi dưỡng. Nếu học trò mang danh vọng lợi dưỡng đến cho Thầy thì còn bị Thầy mắng. Cách tốt nhất để chúng ta tri ân báo ân Thầy chính là tiếp nối chí hướng của Thầy”**. Thầy cả đời làm giáo dục. Chúng ta muốn báo ân Thầy thì phải cả đời làm giáo dục, lấy giáo dục làm chính chứ không cung phụng Thầy bằng tiền tài vật chất.

Học trò vừa đến thăm Tổ Ấn Quang liền bị Ngài mắng: **“Năm trước đã đến thăm rồi, năm nay lại đến thăm nữa làm gì!”**. Ý của Ngài là việc cần làm nên làm cho chúng sinh thì không lo làm, lại đi làm việc thế gian thường tình, làm việc không đáng làm. Nếu học trò không hiểu tâm từ bi của người Thầy thì khi nghe mắng như vậy sẽ cảm thấy phiền, khó ưa Thầy giáo.

Trong **“Phổ Hiền Hạnh Nguyên Phẩm”** có câu: **“Tài cúng dường không bằng pháp cúng dường”**. **“Tài cúng dường”** là cúng dường tiền tài. **“Pháp cúng dường”** là đem năng lực, sở học, thành tựu của mình để cống hiến, hi sinh, phụng sự. Người biết làm như vậy mới thật sự là người biết tri ân báo ân. Trong pháp cúng dường, câu đầu tiên là **“Như giáo tu hành cúng dường”**. Chúng ta cần hiểu rõ điều này! Lão sư dạy như thế nào thì chúng ta làm như thế đó, cả đời không làm trái với giáo huấn của Thầy. Đây mới chân thật là cúng dường thiện tri thức, đây mới chân thật là tri ân báo ân.

Người thế gian khi có danh vọng lợi dưỡng thì cúng dường Thầy Giáo, cúng dường Cha Mẹ danh vọng lợi dưỡng. Điều này chưa hẳn là đúng. Khi chúng ta thành tựu thì phải làm rạng danh gia tộc, tiếp nối chí hướng của Thầy mới chân thật là tri ân báo ân. Thiện tri thức chân thật thì tan nhạt, không tham thố danh vọng lợi dưỡng. Nếu họ tham thố thì chúng ta biết họ không phải là thiện tri thức chân thật. Phụng dưỡng Thầy bằng vật chất không phải là chân thật cúng dường. Nếu chúng ta cung phụng Thầy bằng vật chất thì thật là oan uổng!

Hòa Thượng nói: **“Lão sư là người tu hành, hành đạo, không luận là thế pháp hay xuất thế gian pháp, họ là tấm gương mô phạm cho xã hội đại chúng. Họ là bậc “học vi nhân sư, hành vi thế phạm”, học để làm Thầy người, làm để làm mô phạm cho người. Trong mọi phương diện đời sống như ăn uống, nhà ở, phương tiện đi lại, nếu Lão sư gặp khó khăn thì chúng ta nhất định phải giúp đỡ.**

Nếu Lão sư vẫn còn thể lực, vẫn làm công tác giáo học thì trong phương diện giáo học, chúng ta phải toàn tâm toàn lực hiệp trợ Lão sư. Đó mới chân thật là người biết tri ân, báo ân”.

Bài học hôm nay, Hòa Thượng giải thích cho chúng ta: Người làm Thầy phải có thâm niên thì mới có đầy đủ năng lực để truyền dạy cho học trò. Học trò có thành tựu, muốn báo ân Thầy thì phải ***“như giáo tu hành cúng dường”***. Y theo lời dạy của Thầy để tu hành mới là chân thật cúng dường.

Người Thầy càng thâm niên thì càng có kinh nghiệm. Họ có nhiều năm trải nghiệm kinh nghiệm sống cho nên chắc chắn không có sự sai sót. Cho nên chúng ta phải lắng nghe lời của Lão sư già. Hòa Thượng nói: ***“Các Thầy ở nơi tu hành, tuổi tác càng già thì tiến bộ càng nhanh vì họ rất đăm đạc với thể tình, nhẹ với mọi thứ, tâm cảnh giác rất cao độ, sự phản tỉnh rất nhạy bén vì họ biết mọi thứ đều là giả, rất nhanh chóng qua đi nên họ rất trân trọng cuộc sống”***.

Thời gian của kiếp người rất ngắn ngủi. Chúng ta dằn dả, dễ vui, chần chừ, phóng túng vì mức độ cảnh giác và phản tỉnh của chúng ta chưa cao. Đến một tuổi nào đó thì tự khắc mức độ phản tỉnh, mức độ cảnh giác của chúng ta rất cao.

Bài học hôm nay, chúng ta cần ghi nhớ ba điều:

1. Lão sư càng già càng quý báu.
2. Thiện tri thức chân thật không tham thố ***“danh vọng lợi dưỡng”***, không cần chúng ta cung phụng tiền tài vật chất.
3. Học trò muốn tri ân báo ân Thầy thì phải ***“như giáo tu hành cúng dường”***, y theo lời dạy của Thầy, làm theo chí hướng của Thầy, đem năng lực, sở học, thành tựu của mình để hi sinh phụng hiến. Đó mới chân thật là người biết tri ân báo ân

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỉ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy còn lộn xộn, còn nhiều sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!